

สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการ เป็นพล เมืองดีของนักศึกษา โรงเรียนสารพิคขวาง
2. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถทำนายทัศนคติการ เป็นพล เมืองดีของนักศึกษา โรงเรียนสารพิคขวาง
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติการ เป็นพล เมืองดีของนักศึกษา โรงเรียน สารพิคขวาง

สมมุติฐานการวิจัย

ก. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ได้แก่ การศึกษาของนิคมารคาของ นักศึกษา อาชีพของนิคมารคาของนักศึกษา การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของนิคมารคาของ นักศึกษา รายได้ของนิคมารคาของนักศึกษา สภาพการสมรสของนิคมารคาของนักศึกษา จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านของนักศึกษา

ข. องค์ประกอบด้านส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ พื้นฐานความรู้สึกลึกซึ้งมนุษยชาติ และสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา รายได้ของนักศึกษา สภาพการสมรสของนักศึกษา อายุของ นักศึกษา ความเคร่งครัดในศาสนาของนักศึกษา ที่พักของนักศึกษารปัจจุบัน

มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการ เป็นพล เมืองดีและสามารถช่วยกันทำนายทัศนคติการ เป็นพล เมืองดีของนักศึกษาได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาโรงเรียนสาธิตข้าง สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2527 จำนวน 7277 คน จาก 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนสาธิตข้างพระนคร โรงเรียนสาธิตข้างสีพระยา โรงเรียนสาธิตข้างทมนูรีและโรงเรียนสาธิตข้างนครหลวง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้เป็นนักศึกษาโรงเรียนสาธิตข้างในเขต กรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน จำนวน 450 คน จำแนกรายโรงเรียนได้ดังนี้ โรงเรียนสาธิตข้างพระนคร 152 คน โรงเรียนสาธิตข้างสีพระยา 150 คน โรงเรียนสาธิตข้างทมนูรี 79 คน โรงเรียนสาธิตข้างนครหลวง 69 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยประเด็นสำคัญ

5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถามตอนนี้งรวบรวมข้อมูลในตัวแปร การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา สภาพการสมรสของบิดามารดา จำนวนสมาชิกในบ้าน รายได้ของนักศึกษา สภาพการสมรสของนักศึกษา อายุของนักศึกษาและที่พักของนักศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบเลือกตอบตามรายการที่เสนอ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา แบบสอบถามตอนนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้สึกรักตนเองและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเคร่งครัดในศาสนาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการมอบและเก็บแบบสอบถามจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ทั่วตนเอง

5. วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นได้แก่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาตามสมมุติฐานการวิจัยมีเพียง 4 ตัวแปร คือ X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ($r = .50$) X_{14} พื้นฐานความรู้สึกลึกซึ้งของมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ($r = .48$) X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนา ($r = .43$) และ X_1 การศึกษาของบิดามารดา ($r = .31$)

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาทั้ง 4 ตัวแปรสามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา X_1 การศึกษาของบิดามารดา X_{14} พื้นฐานความรู้สึกลึกซึ้งของมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา และ X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนาของนักศึกษา

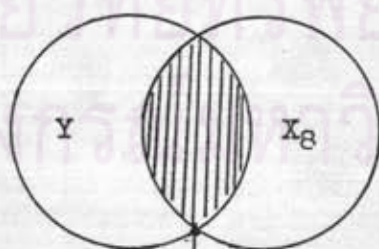
3. ตัวแปรพยากร 4 ตัวแปรดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์
ได้ดังนี้

$$Y_Z = .3704Z_{X_8} + .2400Z_{X_1} + .2247Z_{X_{14}} + .2003Z_{X_{19}}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษา ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพบว่า X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา X_{14} พื้นฐานความรู้สึกลึกซึ้งของมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนา และ X_1 การศึกษาของบิดามารดาต่างมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามสมมุติฐาน ถ้าหากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวนี้ พบว่าการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษามากที่สุด ($r = .56$) ถ้าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละเท่าไรกล่าวได้ว่า X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดาสามารถอธิบายความแปรปรวนของ Y ทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาร้อยละ 31.36 ($r^2 \times 100$)

ภาพประกอบที่ 1 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้โดย X_8

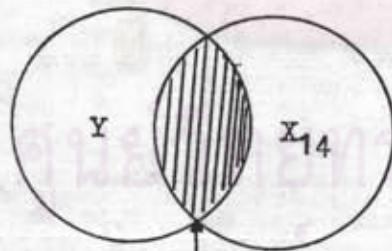
ความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้โดย X_8

จากผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาจะมีทัศนคติการเป็นพลเมืองดีหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่นักศึกษาได้รับการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนจากบิดามารดาหรือไม่

ร้อยละ 31.36 ผลการวิจัยประเด็นนี้ได้รับการสนับสนุนจากผลการวิจัยของ วันเพ็ญ คำเมือง ซึ่งพบในทำนองเดียวกันว่าการ เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองดีของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (วันเพ็ญ คำเมือง 2522 : 51) อนึ่ง ถ้าพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วครอบครัวซึ่งบิดามารดาเป็นองค์ประกอบสำคัญมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีให้กับสมาชิกในครอบครัว (C.H.W. Pullen 1959 : 206) ดังนั้นสิ่งที่อบรมหรือวิธีการ เลี้ยงดูอบรมจึงมีส่วนที่จะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีทัศนคติการ เป็นพลเมืองดีหรือเลวได้

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ Y ทัศนคติการ เป็นพลเมืองดีของนักเรียนมากเป็นอันดับ 2 คือ X_{14} พื้นฐานความรู้สึกลักษณะบุคลิกและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ($r = .48$) ถ้าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้กล่าวได้ว่า X_{14} พื้นฐานความรู้สึกลักษณะบุคลิกและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาสามารถอธิบายความแปรปรวนของ Y ทัศนคติการ เป็นพลเมืองดีของนักศึกษาได้ร้อยละ 23.04 ($r^2 \times 100$)

ภาพประกอบที่ 2 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้โดย X_{14}

ความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้โดย X_{14}

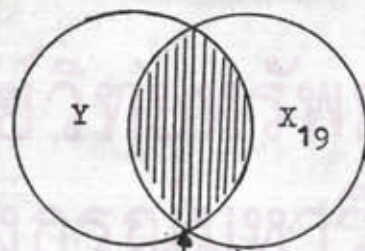
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่านักศึกษาจะมีทัศนคติการ เป็นพลเมืองดีหรือไม่คืออย่างไรมีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่นักศึกษามีพื้นฐานความรู้สึกลักษณะบุคลิกและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาถึงร้อยละ 23.04 ผลการวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากผลการวิจัยของ วันเพ็ญ คำเมือง ซึ่งพบว่าการมองโลก การมีความรู้สึกลักษณะบุคลิกและสิ่งแวดล้อมนั้นมีผลทำให้ทัศนคติเกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองดีของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การที่นักเรียนจะมีทัศนคติการเป็นพลเมืองดีในทางดีหรือเลวนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นฐานความรู้สึกร่วมมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมมากหรือน้อยด้วย อนึ่ง ตัวแปร X_{14} พื้นฐานความรู้สึกร่วมมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีสิ่งที่เกิดขึ้นเองในตัวนักศึกษา คงมีจุดกำเนิดเกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่นและจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .35$) กับตัวแปร X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ดังนั้นวิธีการและสิ่งทีบิดามารดาเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนนักศึกษาดีหรือเลวอย่างไรย่อมมีผลกระทบกับทั้ง พื้นฐานความรู้สึกร่วมมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อม และทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาด้วยไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ Y ทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษามากเป็นลำดับที่ 3 คือ X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนาของนักศึกษา ($r = .43$) ถ้าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง กล่าวได้ว่า X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนาของนักศึกษาสามารถอธิบายความแปรปรวนของ Y ทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาได้ร้อยละ 18.49 ($r^2 \times 100$)

ภาพประกอบที่ 3 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้ด้วย X_{19}

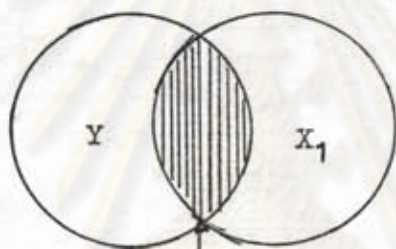
ความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้ด้วย X_{19}

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่านักศึกษาจะมีทัศนคติการเป็นพลเมืองดีไปในทางดีหรือเลวอย่างไรมีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่นักศึกษามีความเคร่งครัดในศาสนา มากน้อยแค่ไหน อนึ่ง ตัวแปร X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนา มีความสัมพันธ์กับ X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .31$) ดังนั้น

การที่นักเรียนจะมีความเคร่งครัดและขยันในศาสนามากน้อยแค่ไหนมีส่วนเกี่ยวข้องกับที่
นักศึกษาได้รับการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนจากบิดามารดาหรือไม่ทีเดียว

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ Y ที่สนใจการเป็นผลเมืองดีของนักศึกษาเป็นลำดับ
สุดท้ายคือ X_1 การศึกษาของบิดามารดา ($r = .31$) ถ้าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของ
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง กล่าวได้ว่า X_1 การศึกษาของบิดามารดาสามารถอธิบาย
ความแปรปรวนของ Y ที่สนใจการเป็นผลเมืองดีของนักศึกษาได้ร้อยละ 9.61 ($r^2 \times 100$)

ภาพประกอบที่ 4 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบาย
ได้ด้วย X_1

ความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายได้ด้วย X_1

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่านักศึกษามีทัศนคติเป็นผลเมืองดี
ไปในทางดีหรือเลวอย่างไรมีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่บิดามารดาของนักศึกษามีการศึกษาสูง
หรือต่ำเพียงใดด้วย อนึ่ง การศึกษาของบิดามารดาตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แลมีความ
สัมพันธ์กับทัศนคติเป็นผลเมืองดีไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นไปไ้ความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปร
ทั้งสองมีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่นอีก เซียร์ส (Sears) อ้างอิงจากไมเออร์ (Maier,
W. Henry 1969 : 178) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งเชื่อว่าระดับการศึกษาของมารดา
มีความสำคัญต่อการเลี้ยงดูอบรมและพัฒนาบุคลิกภาพของบุตร เพราะการศึกษาจะเป็นสิ่งที่ช่วย
เตรียมมารดาให้พร้อมที่จะใช้การอบรมเลี้ยงดูซึ่งมีผลต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและ
พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุตร ความเชื่อดังกล่าวที่ช่วยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับบทบาทของ
การศึกษาของบิดามารดามากขึ้นในประเด็นที่ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่นักศึกษามีทัศนคติเป็น
ผลเมืองดีในทางดีหรือเลว แม้ว่าจะเกี่ยวข้องโดยตรงเพียงร้อยละ 9.61 แต่มีความเกี่ยวข้อง

ทางอ้อมโดยผ่านทาง การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดาอีกร้อยละ 3.61 ความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 การศึกษาของบิดามารดากับ Y ทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนยังได้รับการสนับสนุนจากผลการวิจัยของ สมจิตร วัฒนคลัง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีมากกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการที่นักเรียนจะมีทักษะการเป็นพลเมืองดีไปในทางที่ดีหรือเลวมีส่วนสัมพันธ์กับบิดามารดาของนักเรียนในประเด็นที่ว่า มีระดับการศึกษาสูงต่ำเพียงใดด้วย

สรุปแล้วตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ Y ทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามสมมุติฐานนี้มี 4 ตัวแปรดังกล่าวมาแล้ว ส่วนอีก 6 ตัวแปรที่เหลือไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเป็นพลเมืองดีกับตัวแปรที่นำมาศึกษาทีละตัวแปร แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนำตัวแปรมาพิจารณารวมกันแล้วตัวแปรที่สามารถรวมกันทำนายทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนคือตัวแปรตามข้อ 2

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่สามพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ Y ทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนมี 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) ได้ดังนี้ X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา X_1 การศึกษาของบิดามารดา X_{14} พื้นฐานความรู้สีกตัญญูเมตตาและสิ่งแวดลอมของนักเรียน X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนาของนักเรียน

การที่จะทำนายตัวแปร Y ทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนมีไคคิกเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์เพียง 2 ตัวแปรเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ทั้งชุดกับตัวแปร เกณฑ์ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กับตัวแปร Y ทักษะการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนทั้ง 4 ตัวแปรสามารถทำนายตัวแปร Y ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับน้ำหนักความสำคัญดังนี้

- X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา
 X_1 การศึกษาของบิดามารดา

X_{14} พื้นฐานความรู้สึกร่วมมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนา

อนึ่ง นำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในการทำนายตัวแปร เกณฑ์คิดจาก อัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร เกณฑ์ซึ่ง เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนแปลงในตัวแปรพยากรณ์ ดังนั้นถ้าหากตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปรข้างต้นเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนักหรือลดลง 1 หน่วย ตัวแปร เกณฑ์ Y ที่คะแนนการ เป็นพลเมืองดีของนักศึกษาจะเปลี่ยนแปลงมากขึ้นหรือลดลงตามไปด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงในตัว เกณฑ์ดังกล่าวจะเป็นไปพร้อม ๆ กันทั้งชุด ฉะนั้นการที่จะทำนาย Y ที่คะแนนการ เป็นพลเมืองดีของนักศึกษาซึ่งใช้ตัวแปรพยากรณ์ที่สัมพันธ์กับตัวแปร เกณฑ์ที่ละตัวแปร โดยไม่คำนึงถึงตัวแปรพยากรณ์ที่เกี่ยวข้องย่อมไม่ถูกต้องและมีความคลาดเคลื่อนมาก เพราะ มีตัวแปร เกี่ยวข้องกับตัวแปร เกณฑ์ถึง 4 ตัวแปร เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำในการทำนาย ผู้วิจัยจึงใช้ชุดของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปรรวมกันในการทำนาย ทำให้ขีดความสามารถ ในการทำนายของตัวแปรพยากรณ์สูงขึ้นและใกล้เคียงความจริงมากขึ้น เพราะตัวแปร เกณฑ์ใดที่สัมพันธ์กับตัวแปรพยากรณ์ตัวใดตัวหนึ่งเพียงตัวเดียวแต่สัมพันธ์กับตัวแปรพยากรณ์ทั้งชุด ทั้งผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยในตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า Y ที่คะแนนการ เป็นพลเมืองดีในฐานะตัวแปร เกณฑ์มีความสัมพันธ์กับชุดของตัวแปรพยากรณ์ 4 ตัวแปรดังกล่าวแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .6892 ถ้าคิดเป็นร้อยละ ของความแปรปรวนในตัวแปร Y ซึ่งอธิบายได้โดยชุดของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร เท่ากับร้อยละ 47.50 ($R^2 \times 100$)

3. สมการพยากรณ์ที่คะแนนการ เป็นพลเมืองดีของนักศึกษา

$$Y = .37032Z_{X_8} + .2400Z_{X_1} + .2247Z_{X_{14}} + .2003Z_{X_{19}}$$

เมื่อ Y เป็นคะแนนจากการพยากรณ์มาตรฐาน

Z คะแนนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์

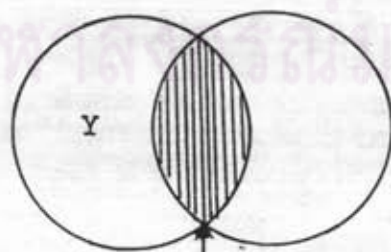
จากสมการข้างต้นถ้าอยากทราบค่ามาตรฐานของตัวแปรทัศนคติ เป็นผลเมืองดี จากการพยากรณ์สามารถทำได้โดยการแทนค่าคะแนนมาตรฐานที่วัดได้ในแต่ละตัวแปร และนำมารวมกันเป็นคะแนนที่ได้จากสมการ

เมื่อพิจารณาจากสมการพยากรณ์จะเห็นว่าตัวแปรที่มีบทบาทมากที่สุดในการทำนาย Y คือ X_8 การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดามารดา รองลงไปคือ X_1 การศึกษาของบิดามารดา X_{14} พื้นฐานความรู้ลักษณะบุคลิกและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา และ X_{19} ความเคร่งครัดในศาสนาตามลำดับ

ตัวแปรที่ไม่ได้รับคัดเลือกไว้ในสมการพยากรณ์อีก 8 ตัวถือว่าไม่มีความสำคัญต่อทัศนคติ เป็นผลเมืองดีของนักศึกษา ตัวแปรเหล่านี้คือ

1. ตัวแปรเกี่ยวกับครอบครัว ได้แก่ อาชีพ รายได้ และสภาพการสมรสของบิดามารดา จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน
2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับนักศึกษา ได้แก่ รายได้ สภาพการสมรส อายุและที่พักของนักศึกษา

ลักษณะตัวแปรที่จะสามารถทำนายได้นั้นเมื่อพิจารณาค่า R แล้วตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ เป็นผลเมืองดีเท่ากับ 68.92 ($R = .6892$) ชุดตัวแปรทั้ง 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติ เป็นผลเมืองดีของนักศึกษาได้ร้อยละ 47.50 ($R^2 = .4750$) ดังภาพประกอบที่ 5

ความแปรปรวนใน Y ซึ่งอธิบายด้วย X_1, X_8, X_{14}, X_{19} คิดเป็นร้อยละ 47.50

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อคิดในการพัฒนาทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษา เพราะตัวแปรนี้เป็นคุณสมบัติของนักศึกษาที่น่าจะส่งเสริมการที่จะพัฒนาตัวแปรนี้ให้ได้ผลควรจะพัฒนาตัวแปรที่เกี่ยวข้องไปด้วยกัน

1. พัฒนาการศึกษานอกนิตยาคาร

การศึกษาของนิตยาคาร เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษามากที่สุดเพราะนิตยาคารจะต้องทำหน้าที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาแบบธรรมชาติวิสัยและแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education) เป็นการศึกษาที่เรียนรู้เองจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นการเรียนรู้เองโดยไม่ตั้งใจหรือไม่ใครจัดและกำหนดไว้ให้สุดแล้วแต่เหตุการณ์และสภาพแวดล้อม เช่นความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ การฟังโทรทัศน์ การพูดคุยกับคนอื่น การสังเกตและเหตุบังเอิญอื่น ๆ ตัวอย่างของการศึกษานี้ได้แก่ การพูดภาษาของเด็กและการรู้จักคำต่าง ๆ ก่อนไปโรงเรียน การเรียนรู้งานช่างและการฝีมือจากครอบครัว การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีจากความเคยชินและการปฏิบัติอยู่เสมอจากสภาพแวดล้อม การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นต้น

ถ้าจัดการศึกษาอบรมผู้ที่เป็นนิตยาคาร หรือกำลังจะเป็นนิตยาคาร ในโอกาสต่อไปโดยสอดแทรกความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี ความสำคัญของการเป็นพลเมืองดีต่อตัวเองและสังคม เชื่อว่านิตยาคารจะมีความคิดเห็นที่ดีต่อการเป็นพลเมืองดี เมื่อนิตยาคารอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานเขาเหล่านั้นย่อมจะถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีแก่ลูกหลานทำให้ลูกหลานมองเห็นประโยชน์ของการเป็นพลเมืองดีในโอกาสที่ลูกหลานซึ่งเติบโตเป็นนักศึกษาก็ย่อมจะมีความคิดเห็นหรือทัศนคติการเป็นพลเมืองดีที่ดี

อนึ่ง การให้การศึกษากับนิสิตอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น

1.1 ทำเป็นบทความ ภาพการ์ตูน หรือข้อความ ลงในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ หรือแผนภาพ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีของสังคม

1.2 โรงเรียนเป็นแหล่งสำคัญในการให้การศึกษากับนิสิตที่ เป็นผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนอาจสอดแทรกความรู้ความเข้าใจและทัศนคติการเป็นพลเมืองดีไปในการอบรมประชุมผู้ปกครอง

1.3 โรงเรียนให้การศึกษากับนิสิตในวันหนึ่งเพื่อเป็นนิสิตมารดา ในวันข้างหน้า การสอนในโรงเรียนควรสอดแทรกทั้งความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของสังคมเมื่อมีโอกาส

2. พัฒนาการศึกษานักศึกษาเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี

การให้การศึกษานักศึกษาแก่นักศึกษาปัจจุบันมีความสำคัญต่อการพัฒนาทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นฐานความรู้สึกร่วมมนุษยชาติ และสิ่งแวดล้อม และความเคร่งครัดในศาสนา นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีเพราะตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรเหล่านี้อาจพัฒนาได้จากการเลี้ยงดูอบรมของนิสิตมารดา ผู้ปกครอง แต่ทุกโรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเพราะทางโรงเรียนรับผิดชอบเรื่องการให้การศึกษานักศึกษาโดยตรง วิธีให้การศึกษานั้นก็อาจทำได้หลายทาง เช่น

2.1 ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อสารมวลชน อาจเป็นในรูปแบบความ ภาพ ข้อความ สอดแทรกลงไปกับสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

2.2 จัดหลักสูตร หรือสอนสอดแทรกในวิชาอื่น กิจกรรมอื่นที่จะฝึกอบรมให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้สึกร่วมมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อม ความเคร่งครัดในศาสนา และการเป็นพลเมืองดี

3. พัฒนาความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นเรื่องที่ต้องให้ความรู้ความเข้าใจกัน ไม่เพียงแต่กับบิดามารดา ผู้ปกครองเท่านั้น แต่กับเยาวชนวันนี้อยู่จะเป็นบิดามารดาที่ดีในวันข้างหน้าต้องได้รับการศึกษาด้วย เพราะการอบรมเลี้ยงดูบุตรมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจทัศนคติการเป็นพลเมืองดี รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ด้วยอนุชนรุ่นต่อ ๆ ไป การที่จะพัฒนาเรื่องการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูบุตร ก็อาจทำได้ดังนี้

3.1 การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจผ่านทางสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นปลิว การ์ตูน บทความ ข้อความ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ดีถูกต้อง

3.2 โรงเรียนจัดหลักสูตรหรือเพื่อสอศแทรกในวิชาสังคมศึกษา ประชากรศึกษา สุขศึกษาและอื่น ๆ แก่เยาวชนในโรงเรียนให้รู้ คือการอบรมเลี้ยงดูที่ดี

3.3 จัดการอบรมแก่ผู้ปกครองในระยะสั้นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ถูกวิธีทางโรงเรียนอาจร่วมกับหลายหน่วยงานทำกิจกรรมเรื่องนี้ได้ เช่น สาธารณสุขอนามัย สังคมสงเคราะห์พัฒนาชุมชน ฯลฯ

ข. ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ขอคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษา การอบรม รวมทั้งผลการทำนาย ซึ่งนับว่าเป็นความรู้ที่ควรมีประโยชน์แก่ผู้มีเนื้อหาสาระและวิธีการบางอย่างที่อาจทำการวิจัยเพิ่มเติมจากการวิจัยครั้งนี้ได้อีก เช่น

1. การขยายกลุ่มประชากรในการวิจัยเรื่องเดิม

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะข้อจำกัดบางประการที่ผู้วิจัยมีอยู่ ดังนั้นถ้าหากไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา

กำลังคนและทุนทรัพย์ น่าจะมีการวิจัยเรื่องเงินนี้ซ้ำอีกโดยขยายวงประชากรให้กว้างออกไปมากกว่าในกรุงเทพมหานคร

2. ปรับปรุงตัวแปรพยากรณ์

ตามหลักฐานการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4 นั้น ชุดของตัวแปรที่นำมาศึกษาครั้งนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาได้ร้อยละ 47.50 ($R^2 = 47.50$) ซึ่งยังมีค่าต่ำ ดังนั้นควรจะศึกษาหาตัวแปรพยากรณ์ใหม่มากกว่านี้ เพื่อจะทำให้ค่า R^2 เพิ่มมากขึ้น

3. ควรจะนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบในการสร้าง Model ในการวิเคราะห์แบบเส้นทาง (Path analysis) เพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุ เพื่อพัฒนาปรับปรุงปลูกฝังทัศนคติการเป็นพลเมืองดีให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ายังมีสวนทัศนคติการเป็นพลเมืองดีที่สามารถจะทำนายได้จากตัวแปรอื่น ดังนั้นควรจะได้ทำการวิจัยเพื่อเลือกตัวแปรที่เหมาะสมในการทำนายให้มากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย